

شیوه نامه توسعه آموزش از طریق نیازسنجی و اجرای پروژه های دانش پژوهانه

Scholarship of Teaching and Learning

شرط آنکه آموزش در محیطهای مختلف مثل کلاس، آزمایشگاه، گروههای کوچک، و یا در محیط بالینی، دانش پژوهانه باشد، این است که شواهد مناسب مبنی بر اینکه استانداردهای تعریف شده رعایت شده اند، موجود باشند. بطور مشابه، شرط دانش پژوهانه بودن سایر فعالیتهای آموزشی مانند راهنمایی دانشجویان، تهیه برنامه درسی، و یا مطالب درسی هم این است که چنین شواهدی موجود باشند. برخلاف دانش پژوهی اکتشافی (پژوهش در علوم پایه یا بالینی) که شامل طرحها یا مقالات تحقیقاتی هستند که در مجلاتی که داوری می شوند چاپ می شوند، دانش پژوهی آموزشی می تواند شامل مطالب درسی در پایگاه های اینترنتی، چاپ کتابهای درسی، و یا اسلایدهای درسی و موارد مشابه باشند. گلاسیک (Glassick) شش معیار برای دانش پژوهی آموزش معرفی کرده است که در زیر آمده اند.

- **اهداف مشخص:** اهداف واضح، قابل دسترسی و قابل اندازه گیری.
- **آماده سازی کافی:** دانش به روز، شناسایی و مرتب کردن مطالب درسی با کمیت و سطح مناسب برای برآورده کردن هدف درس
- **روشهای مناسب:** انتخاب روشهای تدریس مناسب که اهداف درس را برآورده کند، و انتخاب روشهای ارزیابی مناسب برای سنجش نتایج.
- **نتایج مهم:** اندازه گیری کیفیت و موفقیت ارائه درس، و اندازه گیری موفقیت دانشجویان در رسیدن به اهداف درس
- **ارائه موثر:** ارائه نتایج و روش ها به همکاران.
- **نقد تاملی:** تحلیل انتقادی فعالیت تدریس بنحوی که منجر به پیشرفت شود.

شواهدی که نشان می دهد که استاد چه میزان هر یک از معیارهای گلاسیک برای دانش پژوهی آموزش را دارد، از پاسخ به سوالات زیر بدست می آید:

استاد به چه میزان ...

• **اهداف مشخص:**

- اهداف مشخص، واقع بینانه و قابل دسترسی در رابطه با درس دارد که در سطح دانشجویان است؟
- اهداف مختلف درس را به ترتیب مناسب پشت سر هم می چیند و آنها را در قالب سوالات مهم در حوزه درسی بیان می کند؟

• **آماده سازی کافی:**

- از منابع با صحت بالا و به روز برای تهیه مطالب درسی استفاده می کند؟
- مطالب درسی را در سطح معلومات دانشجویان تهیه می کند؟
- مطالب را بر اساس مفاهیم پایه و تفکر رایج تهیه می کند؟

• روشهای مناسب:

- از روشهای آموزشی استفاده می کند که منطبق، سازماندهی و مرتبط بودن مطالب درسی را آشکار می کند؟
- حجم مطالب را در حد سطح علمی دانشجویان و زمانی که برای درس در اختیار دارند تنظیم می کند؟

به چه میزان ...

• نتایج مهم:

- نظرات و ارزیابی دانشجویان از استاد، نشان می دهد که استاد به اهداف درس رسیده است؟
- عملکرد دانشجویان در آزمونها، نشان می دهد که استاد به اهداف درس رسیده است؟
- سایر همکاران، از تکنیکهای آموزشی استاد الگوبرداری کرده اند؟

استاد به چه میزان ...

• ارائه موثر:

- در ارائه درس، باعث بکارگیری قوه تعقل دانشجویان می شود؟
- شور و اشتیاق و علاقه به موضوع درس را از خود نشان می دهد؟
- مطالب را به صورت روشن و سازماندهی شده ارائه می دهد؟
- مطالب را به صورت جزوه یا اسلاید را در اختیار دانشجویان قرار می دهد؟
- از لحظات مهم قابل آموزش در حین ارائه حداکثر بهره برداری را می کند؟
- موضوعات مشکل را بنحوی ارائه کند که برای دانشجویان قابل فهم باشد؟

• نقد تاملی:

- مهارتهای تدریس خود را از طریق مطالعه، تبادل نظر با همکاران، و شرکت در کارگاههای آموزشی تقویت می کند؟
- در مورد کیفیت تدریس خود، از بازخوردهای دیگران استفاده می کند و در جهت رفع اشکالات مطرح شده می کوشد؟